



SCHOOLDIRECTEUR EN MUSEUMDIRECTEUR
LEREN VAN ELKAAR

‘Wij geven veel buiten les, maar een museum naar buiten brengen is lastiger’

Het is een mooie nazomerdag, allesbehalve rustig in Amsterdam en hier en daar loopt er in de mensenmassa iemand met een mondkapje. In museum De Hermitage ontmoeten museumdirecteur Cathelijne Broers en schooldirecteur Isabelle Ferwerda van de Tweede Openluchtschool voor het Gezonde Kind elkaar in het kader van het cross mentoring-programma van de AVS en NL2025. TEKST ROB VAN OOIJEN

Vanaf de Keizersgracht loop je het terrein van De Hermitage op. Via een prachtige entree kom je in een zeer ruime hal waar je je al vrij snel veilig voelt. Grote pijlen op de grond, aanwijzingsborden en desinfectiepoortjes maken meteen duidelijk dat de coronamaatregelen hier serieus worden genomen. Er staat een rij. Het uitzicht op de Amstel op weg naar de directiekamer is de moeite waard. Cathelijne Broers en Isabelle Ferwerda zijn al in een interessant gesprek verwickeld over de verantwoordelijkheid die je voelt om de maatregelen na te leven.



Goede voorbeeld “Als ik personeel te dicht bij elkaar zie staan, wijs ik ze daar echt op”, zegt museumdirecteur Broers. “O ja, dat doe ik ook”, reageert schooldirecteur Ferwerda. “soms voel ik me net een politieagent, maar als eindverantwoordelijke wil ik echt het goede voorbeeld geven. Ik had vorige week een leraar die terugkwam uit een oranje gebied. Ze was expres in het vakantiehuisje gebleven om zo veilig mogelijk te zijn, maar die moet van mij echt in quarantaine.” De eerste overeenkomst tussen de twee leidinggevendenden is gevonden.

Geen subsidie Beide directeurs gaan uiterst serieus met de maatregelen om, want de coronacrisis was voor hen een heftige tijd. Museums De Hermitage en De Nieuwe Kerk waar Broers directeur van is, moesten lange tijd dicht. “We zijn blij dat we weer open zijn en doen er alles aan om open te blijven.” In tegenstelling tot veel andere cultuurinstellingen kregen De Hermitage en De Nieuwe Kerk geen overheidssteun. “We zijn commercieel en ontvangen daardoor geen subsidie en dus ook geen extra ondersteuning, behalve dan de NOW-regeling.

Met vijftig mensen in dienst (250 in totaal met vrijwilligers en studentenpool, red.), nul bezoekers en geen organisaties over de vloer was dat echt wel pittig.”

Ferwerda herkent een deel van die problemen. “Wij vragen een vrijwillige bijdrage van 300 euro. Dat was voor onderwijswethouder Moorman reden om aan ons de gemeentelijke subsidie (VLOA) niet toe te kennen. Zodoende krijgen wij ook geen bijdrage voor een vakdocent gymnastiek of een conciërge.” Toch denkt de schooldirecteur dat haar situatie wel verschilt van die van Broers. “Waarschijnlijk hebben wij het wel makkelijker, want de leerlingen hoeven geen anderhalve meter afstand te houden en we geven sowieso al veel buiten les. Maar een museum naar buiten brengen is lastiger.”

Ondernemer Na de vraag van Ferwerda hoe het museum omgaat met de inkomstenderving zucht Broers even. “Als museumdirecteur – zeker van De Hermitage – ben je wel iets meer ondernemer. Dat betekent steeds weer inspelen op kansen en uitdagingen. We proberen nu zoveel mogelijk bezoekers een veilig gevoel te geven, zodat er steeds meer mensen komen. Dat lukt goed, maar zeker voor oudere mensen is de stap om naar een museum te komen best groot. Toch gaan ze wel naar de supermarkt en ik weet zeker dat het hier veiliger is. Daarnaast is het belangrijk om kritisch naar de kosten te kijken en creatieve oplossingen te vinden.” Tijdens een rondleiding door het prachtige gebouw en de schitterende tentoonstellingen van onder meer Rembrandt en jonge kunstenaars vertelt Broers hoe ze ook richting scholen, bedrijven en andere musea probeert samenwerkingen aan te gaan. “Educatie is een belangrijke pijler voor ons. Via ‘Hermitage voor Kinderen’ ontdekken we artistiek talent, maar door de crisis kunnen we dat programma dit jaar niet financieren. Momenteel zoek ik de samenwerking met een ander museum om het toch door te laten gaan en ook de klassen te kunnen ontvangen.”

‘HET IS EXTRA INTERESSANT OM TE ZIEN HOE CATHELIJNE TWEE GROTE COMMERCIEËLE MUSEA AANSTUURT, ZEKER IN DEZE CRISISTIJD’

Uitzonderlijke crisis De ervaren museumdirecteur van De Hermitage is wel wat gewend. “We hebben ook de eerdere economische crisis meegemaakt. Dat houdt het ook spannend. Anders was ik misschien al wel weggeweest. Maar deze crisis is wel uitzonderlijk, omdat er erg veel componenten zijn waar je geen invloed op hebt.” ‘s Middags neemt Broers ons mee naar een meeting met haar creatieve team waarin onder meer managementleden, ...



In museum De Hermitage ontmoeten museumdirecteur Cathelijne Broers en schooldirecteur Isabelle Ferwerda elkaar. “We hebben bij elkaar op de middelbare school gezeten. Echt grappig om elkaar in deze situatie weer tegen te komen.”

Twee weken na hun ontmoeting in De Hermitage treffen Cathelijne en Isabelle elkaar weer. Ditmaal op de Tweede Openluchtschool voor het Gezonde Kind in Amsterdam-Zuid, waar Isabelle directeur is.



‘Ik zou zó willen blijven’

Een week na hun ontmoeting in De Hermitage treffen Cathelijne Broers en Isabelle Ferwerda elkaar weer. Ditmaal op de Tweede Openluchtschool voor het Gezonde Kind in Amsterdam-Zuid, waar Ferwerda directeur is. “We hebben vandaag een goed beeld proberen te geven van hoe het schoolleiderschap eruit ziet”, vertelt Ferwerda. “En ik zou zo willen blijven”, lacht Broers. “We hebben erg prettig contact met elkaar. Het is interessant om te zien waar schooldirecteuren mee te maken hebben en hoe leuk het is om met

de leerlingen aan de slag te zijn.” De twee komen net uit een overleg met de kinderraad waarin de leerlingen samen nadenken over oplossingen in de school. Ferwerda: “Kinderen kunnen zelf heel veel goede ideeën en oplossingen bieden. Ik heb hier als schoolleider veel aan.”

Coronatest De afgelopen week ontbraken er met name vanwege het risico op corona vier leerkrachten op de school. Uiteindelijk blijkt niemand besmet, maar ze waren door het wachten op een test of de

testuitslag niet beschikbaar. “Gelukkig hebben we een wat ruime bezetting en konden we de eerste klap redelijk opvangen. Maar voor veel scholen is dit echt een groot karwei”, zegt Ferwerda. “We gaan vanmiddag in het MT een voorstel voorbereiden zodat we vervolgens in de teamvergadering samen kunnen beslissen hoe we dit gaan oplossen. Ook ter voorbereiding op eventueel ander uitval. Zodat alle leerlingen wel gewoon onderwijs kunnen blijven volgen.” Broers: “Dat vind ik het goede aan Isabelle en is misschien ook wel onze gemeenschappelijke deler: ze is heel flexibel en moet als schooldirecteur roeien met de riemen die ze heeft. Tegelijkertijd wil je aanjagen en duidelijk zijn. Maar het blijft natuurlijk teamwork, want net als bij iedere organisatie kun je het niet alleen.”

‘KINDEREN KUNNEN ZELF HEEL VEEL GOEDE IDEEËN EN OPLOSSINGEN BIEDEN’

Dat is voor Ferwerda herkenbaar: “Het is mijn kwaliteit om altijd in mogelijkheden te denken, maar dat is tegelijkertijd ook een valkuil. Want daarmee doe je soms geen recht aan de vragen en emoties die er leven. De kunst is om wel iedereen mee te nemen. Op dat vlak leer ik ook weer van Cathelijne.”

marketeers en persvoorlichters zitten. Er kan in deze tijd ontzettend veel niet, maar dit team is ingericht om te kijken wat er allemaal wel kan. Schooldirecteur Ferwerda: “Ik ben benieuwd hoe Cathelijne deze vergadering leidt en mensen betreft bij de uitdaging waar ze voor staat.” Even later zitten we samen met tien teamleden in de vergadering. Ze denken na over hoe De Hermitage en De Nieuwe Kerk in deze tijd *the place to be* kunnen zijn, hoe ze nieuwe bezoekers kunnen trekken en meer kruisverkopen (het verkopen van producten die het eerst gekozen product aanvullen, red.) kunnen doen.

Schoolgenoten Toen de veertien ceo’s en veertien schooldirecteuren door de AVS en NL2025 waren gekoppeld voor het cross mentoring-programma, bleek dat Broers en Ferwerda elkaar al kenden. “We hebben bij elkaar op de middelbare school gezeten”, legt Broers uit. “Al die tijd

niet meer gezien of gesproken, tot ik haar naam zag in mijn e-mail, vertelt Ferwerda. “Toen dacht ik, die naam komt me bekend voor, haha. Het is echt grappig om elkaar in deze situatie weer tegen te komen. En extra interessant om te zien hoe Cathelijne twee grote commerciële musea aanstuurt, zeker in deze crisistijd.” Ook Broers heeft veel aan de ontmoeting: “Ik leer nu al veel van Isabelle. Ze is scherp in haar analyse, dat merkte ik al in de eerste vergadering van vandaag waarbij ik met het managementteam samenkam. Ze stelt heel gerichte vragen die mij ook weer aan het nadenken zetten en inspireren. Ik heb echt ontzettend veel zin om volgende week op haar school te zijn.” |

Tot en met november 2020 lopen veertien koppels van schoolleiders en ceo’s met elkaar mee. Na die tijd willen de AVS en NL2025 het cross mentoring-project verder uitbreiden. Meer informatie: www.avs.nl/crossmentoring